

Verkorte financiële jaarstukken 2017

ten behoeve van publicatie verplichtingen ANBI

Netwerk van Organisaties van Oudere
Migranten (NOOM)
te Utrecht

datum 15 juni 2018
kenmerk 18-606/SR

1. Doelstelling

Vereniging Netwerk van Organisaties van Oudere Migranten (verder: NOOM) is op 20 april 2007 opgericht.

NOOM stelt zich ten doel collectieve belangenbehartiging ten behoeve van alle oudere migranten in Nederland en voorts al hetgeen daarmee verband houdt in de meest ruime zin van het woord. NOOM tracht het doel te bereiken door:

- de behartiging van de belangen van oudere migranten op landelijk niveau en het gebruiken van de invloed in de politiek ten behoeve van de diverse groepen oudere migranten; de vereniging wil voor regering en parlement fungeren als aanspreekpunt voor oudere migranten in Nederland en overheden en algemene instellingen adviseren om de diverse doelgroep oudere migranten van dienst te kunnen zijn;
- gerichte informatieverstrekking aan oudere migranten om daarmee hun zelfredzaamheid en integratie in de samenleving te vergroten;
- het bevorderen van integratie en maatschappelijke participatie van oudere migranten door het verstevigen van onderling contact en het ondersteunen van onderling dienstbetoon;
- het fungeren als ontmoetingsplaats (voor alle groepen oudere migranten) en vindplaats (voor overheid en algemene instellingen);
- het initiëren, stimuleren, faciliteren en (doen) realiseren van diensten en activiteiten ten behoeve van de gezamenlijke leden met dien verstande dat de leden zich in die diensten en activiteiten steeds kunnen herkennen;
- het verzorgen van publicaties en het verspreiden van informatie;
- het aanwenden van alle andere wettige middelen welke voor het bereiken van het gestelde doel nuttig of nodig worden geacht.

2. Bestuur

Volgens de statuten bestaat het bestuur uit ten minste zeven bestuurders.

Op 31 december 2017 was het bestuur van NOOM als volgt samengesteld:

- de heer B. Saadane, voorzitter
- de heer S.K. Bagci, vicevoorzitter
- de heer B. Cuervo, secretaris
- mevrouw C.L. Harreveld, penningmeester
- de heer J. Seleký
- de heer G. Wong
- mevrouw I. den Heijer-Bodeutsch
- de heer T. Bissessur

Het bestuur ontvangt geen beloning voor zijn werkzaamheden.

3. Bureau

Zowel de belangenbehartiging als de in dit verslag genoemde activiteiten zijn uitgevoerd door de drie medewerkers die in 2017 voor 1,3 fte in dienst waren van het NOOM:

- mw. L. Lameiro García, coördinator van het NOOM
- mw. J. Vreeswijk-Manusiwa, plaatsvervangend coördinator
- de heer F. May, beleidsadviseur

Het NOOM-bureau werd extern professioneel ondersteund door mw. Y. Heygele van Focuscultura.

4. Het NOOM in 2017: 'Diversiteit is onze kracht'

Het NOOM bevestigde in 2017 zijn positie als landelijke vertegenwoordiger van de oudere migranten in Nederland. In 2017 was het NOOM zichtbaarder dan ooit, zoals blijkt uit onder andere het aantal ouderen dat werd bereikt, het aantal vrijwilligers en sleutelfiguren die actief waren, het aantal organisaties waarmee werd samengewerkt en het aantal contacten met vertegenwoordigers van overheid en politiek.

Op zaterdag 23 september 2017 vierden we in de Jaarbeurs Utrecht op de slotdag van de 50PlusBeurs op bijzondere ons 10-jarig bestaan. 's Ochtends was er een besloten programma voor de ruim 250 genodigden. Met bijdragen vanuit de politiek, de wetenschap en het maatschappelijk middenveld werd gezamenlijk terug-, maar vooral ook vooruitgekeken. In de middag trakteerden we de beursbezoekers op een mooi afwisselend cultureel programma op het Omroep MAX-podium. En de NOOM-stand werd in 2017 mede bemenst door de Sociale Verzekeringsbank (SVB), de Belastingdienst, het Nederlands Migratie Instituut en Ouderen in de Wijk.

Het 10-jarige jubileum vormde een mooie aanleiding om actief te worden op **Twitter en Facebook**. Sinds september 2017 kunnen belangstellenden naast de website en nieuwsbrief ook via Twitter en Facebook op de hoogte blijven van onze activiteiten.

In 2017 zijn enkele projecten afgerond, werden activiteiten en projecten voortgezet en werden ook enkele nieuwe projecten gestart. We noemen hier de belangrijkste:

- Het project '**Bekend maakt bemind**' waarin het NOOM samenwerkte met de Parkinson Vereniging en De Hart&Vaatgroep is afgerond met de presentatie van een toolkit op 16 maart 2017. Op zes plaatsen, verspreid over Nederland, werden activiteiten georganiseerd om oudere migranten te laten kennismaken met de ervaringskennis die patiëntenorganisaties te bieden hebben. Omgekeerd kwamen de patiëntenorganisaties in contact met de belevingswereld, vragen en wensen van oudere migranten op het gebied van gezondheid en kwaliteit van leven.
- De samenwerking met '**Zorg Verandert**' is voortgezet: ook in 2017 zijn dialoog-bijeenkomsten georganiseerd waarin migrantenouderen en mantelzorgers met elkaar van gedachten hebben gewisseld over de veranderingen in welzijn en zorg, waarin is nagedacht over 'later' en waarin de mogelijkheden zijn verkend om langer zelfstandig te blijven. Tevens werden er terugkomdagen georganiseerd en zijn de lijnen uitgezet voor 2018. De verzamelde signalen zijn in een boekje gepubliceerd 'Samenredzaam. De activiteiten, signalen en resultaten van Zorg Verandert'.
- In 2017 heeft het NOOM net zoals in 2016 trainingen verzorgd voor medewerkers van de G4-bibliotheken in het kader van het project '**Ouderen in de Wijk**'. Daarnaast zijn verschillende activiteiten van het NOOM als onderdeel van 'Ouderen in de wijk' aangeboden, zodat meer kwetsbare ouderen hiervan kunnen profiteren én voor hen de gang naar de bibliotheek, als de plek waar zij voor al hun vragen terecht kunnen, meer vanzelfsprekend wordt.

- In samenwerking met de Belastingdienst is in het kader van het project **'Samen Digitaal'** voorlichting gegeven over de veranderingen in de communicatie met de Belastingdienst, de DigiD en de Berichtenbox. Belangrijk in verband met de belastingaangifte, maar ook voor het aanvragen van toeslagen.
- In Rotterdam is in samenwerking met de **'Zorgverzekeringslijn'** voorlichting gegeven. Er zijn in deze regio verhoudingsgewijs veel problemen met het betalen van de zorgverzekering. Dat vraagt om voorlichting en gespreksbijeenkomsten om mensen ervan te doordringen hoe belangrijk het is om op tijd de premie te (blijven) betalen.
- Ook de samenwerking met **'Mijnkwaliteitvanleven.nl'** is voortgezet. Er is actief gezocht naar nieuwe wegen om oudere migranten te ondersteunen bij het invullen van de online vragenlijst en het zichtbaar maken van deze groepen en de knelpunten die zij ondervinden om met behulp van passende hulp(middelen) hun kwaliteit van leven te vergroten. Wie meedoet aan MKVL ontvangt een samenvatting (Mijn kwaliteitsmeter) die goed van pas komt in gesprekken met familie, gemeente en/of zorgverleners.
- In 2016 is het NOOM tot de **'Coalitie Van Betekenis tot het Einde'** getreden. De Coalitie wil stimuleren dat mensen meer ruimte en aandacht hebben voor de laatste fase van hun leven en hierover met elkaar in gesprek gaan. In dat kader startte het NOOM met een driejarig project om ook in de kring van migrantenouderen het gesprek aan te gaan over zaken die rondom het levenseinde spelen. Vrijwilligers uit de verschillende gemeenschappen hebben een tweedaagse training gevolgd om informatie- en gespreksbijeenkomsten te (bege)leiden.
- Het ontbreken van een geactualiseerd overzicht gaven het Aedes-Actiz Kenniscentrum Wonen-Zorg, het Kennisplatform Integratie & Samenleving en het NOOM aanleiding tot de **'Inventarisatie van cultuurspecifieke voorzieningen rond welzijn, wonen en zorg'**. Deze inventarisatie werd tijdens een kennisatelier met direct betrokkenen besproken.
- Sinds 2009 heeft het NOOM actief deelgenomen aan de regionale netwerken en het landelijke Ouderenplatform van het **Nationaal Programma Ouderenzorg** (NPO) om álle ouderen een stem te geven bij de bepaling en uitvoering van onderzoeks- en implementatieprojecten in de zorg voor kwetsbare ouderen. In 2017 is in de laatste fase van 'Krachtig cliëntperspectief in het NPO' ingezet op bestendinging en borging van de opbrengsten van de afgelopen jaren, zodat de betrokkenheid van ouderen gewaarborgd blijft binnen de opvolger van het NPO: **BeterOud**. Hier zijn projecten uit het NPO bij elkaar gebracht. Deze bieden voor belangenbehartigers op lokaal niveau een brede kijk op mogelijkheden om voor de meest kwetsbare ouderen verbeteringen te realiseren. Tijdens twee bijeenkomsten bespraken NOOM-leden het door BeterOud ontwikkelde toetsingskader voor projecten voor ouderen vanuit het perspectief van migrantenouderen. Dat heeft geleid tot een uitgebalanceerd document, getiteld 'Wat vinden ouderen belangrijk bij wonen, de buurt, vroegsignalering en transmurale zorg?'
- In het najaar van 2017 organiseerde het NOOM een landelijke themadag **'Voorkomen en aanpakken van financieel misbruik bij migrantenouderen'** voor bestuurders en vrijwilligers van organisaties van en voor oudere migranten. In het kader van de Brede Alliantie 'Veilig financieel ouder worden' hebben we, net als de andere deelnemende ouderenorganisaties, vervolgens financiering gekregen voor een aantal voorlichtingsactiviteiten. De lidorganisaties van het NOOM organiseerden in het najaar van 2017 verschillende activiteiten, waaraan vrijwilligers, mantelzorgers en ook ouderen zelf hebben deelgenomen.

- Door Fonds NutsOhra (FNO) is de aanvraag voor het uitvoeren van het project '**Sociaal Vitaal**' gehonoreerd, waarmee migrantenouderen in vier plaatsen aan een beweegprogramma kunnen deelnemen. Naast oefeningen voor het lijf worden ook trainingen verzorgd om met elkaar in gesprek te gaan. Meer met elkaar doen, hoe om te gaan met een afnemende gezondheid, nieuwe mensen leren kennen of juist oude contacten versterken, allemaal mogelijkheden die al pratend verkend kunnen worden. En intussen krijgen zij wekelijks beweeglessen op een manier die bij de ouderen past. De muziek, de taal, de docenten en de vrijwilligers zorgen samen met de ouderen voor een programma waar ze zich prettig en vertrouwd bij voelen.
- Omroep MAX, ChristenUnie en KBO-PCOB namen in 2017 het initiatief tot het manifest '**Waardig ouder worden**'. Het NOOM heeft zich direct bij dit manifest aangesloten dat tot doel heeft met inzet van allen een samenleving te bewerkstelligen waarin ouderen een volwaardige plaats hebben. Een samenleving waarin zij goede zorg en liefdevolle aandacht krijgen, gewaardeerd worden om wie ze zijn en waarin zij kunnen blijven meedoen. In het verlengde van dit manifest presenteerde een coalitie van twintig organisaties, waaronder het NOOM, op 20 november 2017 een pleidooi aan minister Hugo de Jonge van VWS, om te komen tot een ouderenvriendelijke samenleving waarin het welbevinden van kwetsbare ouderen en meer samenhang in beleid centraal staat. De organisaties vragen zowel de landelijke als de lokale overheid aandacht voor passende integrale zorg, met oog voor informele zorg in een woning en woonomgeving die past bij de wensen van ouderen.

Natuurlijk stond ook de **belangenbehartiging** hoog op de 2017-agenda. NOOM heeft zich schriftelijk tot de formateur gewend om de positie van oudere migranten in Nederland onder zijn aandacht te brengen. Eind januari vond een gesprek plaats met een delegatie van de Tweede Kamerfractie van de PvdA. Later in het jaar waren er ook gesprekken met Tweede Kamerleden van het CDA, GroenLinks en de ChristenUnie. In het bijzonder werd tijdens deze contacten ingegaan op de zorgwekkende inkomenspositie van oudere migranten als gevolg van het AOW-gat in combinatie met de Aanvullende Inkomensvoorziening Ouderen (AIO) en de kostendelersnorm. Het NOOM heeft in 2017, in wisselende samenstelling met KBO-PCOB, NVOG, KNVG, IOT, SMN, ANBO en COSBO-Stad-Utrecht, intensief gelobbyd om tot een oplossing te komen voor de zogenaamde mantelzorgboete. Onder anderen stuurden we een brief hierover naar enerzijds de informateur en de bij de formatie betrokken fractievoorzitters en anderzijds naar gemeenteraadsleden én de besturen van de politieke partijen met het oog op de gemeenteraadsverkiezingen.

Tot slot waren migrantenouderen in 2017 veelvuldig in beeld bij verschillende media en maatschappelijke organisaties. Enkele voorbeelden van conferenties en media-uitingen waaraan het NOOM een bijdrage heeft geleverd zijn:

- Op 6 oktober 2017: seminar 'Oudere migranten in Nederland' van de Nederlandse Vereniging voor Demografie. Naar aanleiding van dit seminar verscheen in het Nederlands Dagblad het artikel 'Te weinig oog voor oudere migranten'.
- Op 10 oktober 2017 besteedde MiraMedia in haar nieuwsbrief aandacht aan de situatie van oudere migranten.
- Nieuwsuur zond op 22 oktober 2017 een item uit over dementie bij oudere migranten.
- Op 8 november 2017 nam het NOOM deel aan de conferentie 'Etnische ouderen. Perspectieven voor zorg en wonen', georganiseerd door de Vrije Universiteit Amsterdam en het Instituut voor Maatschappelijke Veerkracht.
- Op 9 november 2017 schoof het NOOM aan bij de door PEP Den Haag georganiseerde conferentie 'Cultuursensitieve mantelzorgondersteuning' in het kader van de week van de mantelzorg.

We kunnen ons niet aan de indruk onttrekken dat de intensieve lobby van het NOOM én de viering van 10 jaar NOOM hebben bijgedragen tot het besef dat de komende jaren niet alleen het aantal migrantenouderen groeit, maar ook de problemen waarmee zij en hun omgeving worstelen. Vanuit het NOOM zullen we ons blijven inzetten opdat politici en beleidsmakers dit besef omzetten in passende maatregelen en beleid. Over hoe deze eruit zouden moeten zien hebben de NOOM-leden, samen met de vertegenwoordigers van de verschillende gemeenschappen en betrokken adviseurs, op 18 november 2017 in Utrecht met elkaar gereflecteerd om vervolgens de prioriteiten voor de komende jaren vast te stellen. De resultaten van deze beraadslagingen zijn vastgelegd in een ontwikkelingstraject dat in de loop van 2018 nader wordt uitgewerkt.

5. Het NOOM in 2018

De cijfers van gerenommeerde instituten als het SCP en de (schaarse) onderzoeken die de situatie van migrantenouderen in Nederland verkennen, tonen hun groeiende kwetsbaarheid. Kwetsbaarheid in getalsmatig opzicht, maar vooral ook wat betreft de factoren die eraan ten grondslag liggen. Het gaat hierbij om de armoede, gezondheidsachterstanden en eenzaamheid onder oudere migranten. Allemaal factoren die met de reeds ingezette snelle groei van dementie onder migrantenouderen samenhangen.

Het NOOM heeft de afgelopen jaren voldoende signalen verzameld waaruit blijkt dat de druk die wordt gelegd op de oudere migranten - alsook op hun (formele en informele) netwerken - om eigen regie te voeren en langer thuis te blijven wonen, nu snel zijn grens bereikt. Om zowel de ouderen zelf als de netwerken eromheen te ondersteunen, zijn voorlichting, maar ook cultuursensitieve en cultuurspecifieke zorg(voorzieningen) hard nodig. Letterlijk en figuurlijk de taal spreken van de onderling enorm diverse groep oudere migranten én het netwerk eromheen, is een factor van doorslaggevend belang gebleken. In de eerste plaats om hen te bereiken, in de tweede plaats om succesvolle samenwerkingsverbanden aan te kunnen gaan.

In 2018 gaat het NOOM dan ook door met voorlichting en andere initiatieven die zelfredzaamheid van oudere migranten, alsook ondersteuning van hun netwerken, centraal stellen. Dit gebeurt door middel van projecten als:

- 'Zorg Verandert': dialoogbijeenkomsten én kleinschalige experimenten om te werken aan blijvende passende oplossingen.
- 'Tijdig spreken over het levenseinde': 'Wat is voor ons belangrijk in de laatste fase van het leven?' en 'Welke zorg hoort daarbij?'. Dat staat centraal in de dialoog- en voorlichtingsbijeenkomsten waarbij getrainde vrijwilligers ouderen stimuleren om hierover na te denken.
- 'SVB-NOOM voorlichtingstraject': dit voorjaar worden voorlichters van het NOOM door de Sociale Verzekeringsbank getraind om ouderen te informeren over onder meer hun AOW-opbouw, de mogelijkheden om hun AOW-gat aan te vullen en de rechten en plichten die hiermee zijn gemoeid. In komende nieuwsbrieven kunt u hierover meer informatie verwachten.

Andere projecten die in 2018 doorlopen zijn **Sociaal Vitaal** en **'Mijnkwaliteitvanleven.nl'**. Eerder deden we een oproep om zelf de online vragenlijst in te vullen of anderen te helpen om deze in te vullen. Deze oproep blijven we herhalen, want later in het jaar wordt er in de beleidsrapportage ingezoomd op de situatie van migranten(ouderen). Om met recht iets te kunnen zeggen, is het nodig dat zoveel mogelijk mensen met een migratieachtergrond de vragenlijst invullen.

In het eerste kwartaal van 2018 ronden we het voorlichtingstraject 'Samen digitaal' met de Belastingdienst af.

Stem laten horen, ook op lokaal niveau! 2018 zal niet alleen voor het NOOM een bewogen jaar zijn: de gemeenteraadsverkiezingen van 21 maart 2018 gaan niet ongemerkt aan de ouderen voorbij. Steeds meer maatregelen en voorzieningen die verantwoord langer thuis wonen mogelijk (moeten) maken, worden door de lokale politiek genomen. Vandaar dat het NOOM het belangrijk vindt om ook lokaal de stem van oudere migranten te laten horen. Zoals op 8 februari 2018 tijdens de bijeenkomst van de samenwerkende ouderenorganisaties in Rotterdam. En later volgen nog bijeenkomsten in Utrecht, Den Haag en Amsterdam, zodat nieuwe gemeenteraadsleden, verantwoordelijke wethouders en oudere migranten nader kennis maken met elkaar.

Kortom, we gaan door met datgene waarmee we als NOOM de afgelopen 10 jaar zo succesvol zijn gebleken: het creëren en versterken van (formele en informele) netwerken, waaraan zowel professionals als vrijwilligers uit de gemeenschappen zelf deelnemen. Op veel plaatsen in Nederland werken we dan ook samen met hen en met de reguliere instellingen en partijen die zich inzetten om het welzijn van oudere migranten te vergroten.

Passende zorg. Bijna altijd gaat het dan om kortlopende projecten of om meerjarenprojecten die zich slechts op één enkel aspect van de omvangrijke problematiek richten en nooit op de volle breedte. Een meerjarenprogramma, breed gericht op daadwerkelijke verbetering van de situatie van en rondom migrantenouderen, ontbreekt. Een programma waarmee oudere migranten, zoals zij zelf wensen, op waardige wijze thuis ouder kunnen worden. En wanneer dat niet meer mogelijk is, voldoende toegeruste voorzieningen die echt passende zorg kunnen bieden. Het vorig jaar aangetreden kabinet, met minister De Jonge als eindverantwoordelijk bewindspersoon, heeft de ambitie uitgesproken om hier werk van te maken tijdens deze kabinetsperiode.

Het '**Pact voor de ouderenzorg**' moet hiervoor gaan zorgen. Het spreekt vanzelf dat het NOOM die uitgestoken hand graag aanneemt. Het NOOM gaat meedenken én meewerken aan de drie programma's 'Langer thuis wonen', 'Samen tegen eenzaamheid' en 'Verpleeghuiszorg'. Dat is een logische stap na het ondertekenen vorig jaar van het manifest 'Waardig ouder worden' en het 'Pleidooi voor een ouderenvriendelijke samenleving'. Een stap die voortkomt uit de overtuiging dat de enorme uitdaging waar we als samenleving voor staan niet vóór maar mét alle betrokken partijen, waaronder het netwerk van oudere migranten, dient te worden aangepakt. De omvang en ernst van de situatie waarin oudere migranten (komen te) verkeren vragen hierom. Deze vragen ook om een interne (professionaliserings)slag. Deze slag is vorig jaar ingezet na de viering van 10 jaar NOOM en zal in 2018 worden geïntensiveerd. Samen met 'Vrienden van het NOOM' en met het Comité van Aanbeveling zullen wij daar graag nader vorm aan geven.

6. Risicoparagraaf

Aangezien het NOOM niet structureel wordt gesubsidieerd en ook geen contributie kent van lidorganisaties, fungeert het NOOM als een projectorganisatie die voor het financieren van haar activiteiten afhankelijk is van het binnenhalen van projecten en opdrachten. In de loop der jaren is de belangstelling voor de NOOM-aanpak en de wijze waarop NOOM de diverse groepen weet te bereiken sterk gegroeid. Echter, mede door de bezuinigingen waarmee veel organisaties de afgelopen jaren zijn geconfronteerd, is de concurrentie toegenomen en is het niet gemakkelijk om substantiële projectopdrachten binnen te halen. Desalniettemin slaagt het NOOM sinds jaar en dag erin om enkele wat grotere en meerdere kleine projecten en opdrachten binnen te halen en met beperkte middelen en mankracht de doelstellingen te bereiken.

Om de NOOM-werkzaamheden te kunnen voortzetten is één formatieplaats, mede ook gezien de snelle toename van het aantal kwetsbare ouderen en de vragen die op het NOOM afkomen, onvoldoende om hierop adequaat te kunnen reageren. Het bestuur is zich hiervan bewust. Structureel uitbreiden van de formatie is echter, mede ook gezien de financiële risico's (zoals bijvoorbeeld bij tegenvallende resultaten, ziekte of arbeidsongeschiktheid van medewerkers), geen haalbare kaart. Het bestuur heeft om die reden gekozen voor een tijdelijke uitbreiding van de formatie, naast de structurele formatieplaats. Ook is besloten om een ziekteverzekering af te sluiten, zodat realisering van aangegane verplichtingen gegarandeerd is.

Voor de komende periode is de uitdaging door middel van het binnenhalen van meer/grotere projecten de formatie, al dan niet structureel, te kunnen uitbreiden zonder de continuïteitsreserve te hoeven aanspreken. Deze is nodig om tegenvallers te kunnen opvangen, alsook om de belangenbehartigingsactiviteiten en ander niet-gesubsidieerde activiteiten mogelijk te maken.

In de Regels voor de Interne Organisatie zijn controles ingebouwd voor scheiding van functies en het voeren van een transparante beleidsvoering en heldere communicatie. De website en de NOOM-nieuwsbrief leveren daarbij ook een bijdrage.

In een steeds verder groeiende digitale wereld neemt ook het gevaar van datalekken toe (onder andere bij uitbesteding van de salarisadministratie), alsook de zorg voor een goed beveiligde website. Hier heeft het NOOM aandacht voor, evenals voor de eisen die de nieuwe AVG stelt.

7. Fiscale zaken

NOOM is niet-belastingplichtig voor de omzetbelasting en de vennootschapsbelasting.

NOOM heeft bericht van de Belastingdienst ontvangen dat zij wordt beschouwd als een Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI).

8. Statutaire voorschriften

In overeenstemming met de statuten is het boekjaar gelijk aan het kalenderjaar. Volgens de statuten dient het bestuur de jaarrekening binnen zes maanden na afloop van het boekjaar ter goedkeuring op een algemene ledenvergadering uit te brengen. De algemene ledenvergadering kan aan een accountant de opdracht verlenen de jaarrekening te onderzoeken. Aan AREP Accountants en Belastingadviseurs is opdracht gegeven tot controle van de jaarrekening 2017. De controleverklaring inzake deze werkzaamheden is opgenomen onder de Overige gegevens.

9. Administratieve zaken

Aan Jac's den Boer & Vink bv, bedrijfseconomisch adviesbureau voor non-profitorganisaties, is opdracht gegeven tot het opstellen van de jaarrekening over 2017. De jaarrekening bestaat uit de balans, de staat van baten en lasten, het kasstroomoverzicht, de waarderinggrondslagen en de toelichtingen op de balans en de staat van baten en lasten.

10. Begroting 2018

	€
<u>Baten</u>	
Projectsubsidies	251.901
Overige baten	30.700
Ontvangen rente	<u>p.m.</u>
Totaal baten	<u>282.601</u>
<u>Lasten</u>	
Personeels- en organisatiekosten	
- Personeelskosten	103.000
- Organizekosten	<u>42.700</u>
Totaal personeels- en organisatiekosten	<u>145.700</u>
Doorbelasting aan projecten:	
- Personeelskosten	-126.425
- Organizekosten	<u>0</u>
Totaal doorbelasting aan projecten	<u>-126.425</u>
Directe projectkosten	<u>253.741</u>
Totaal lasten	<u>273.016</u>
Saldo van baten en lasten	<u><u>9.585</u></u>

De begroting 2018 is op 8 december 2017 door het bestuur vastgesteld.

Utrecht, 15 juni 2018

B. Saadane
voorzitter

C.L. Harrevelt
penningmeester

B. Cuervo
secretaris

B. Staat van baten en lasten

<u>Ref.</u>	<u>Realisatie 2017</u>	<u>Begroting 2017</u>	<u>Realisatie 2016</u>
	€	€	
BATEN			
5.	193.551	258.869	248.947
	97	p.m.	436
6.	<u>24.451</u>	<u>3.000</u>	<u>17.705</u>
	<u>218.099</u>	<u>261.869</u>	<u>267.088</u>
Totaal baten			
LASTEN			
Personeels- en organisatiekosten			
7.	101.205	87.200	99.891
8.	<u>55.123</u>	<u>40.550</u>	<u>42.377</u>
	<u>156.328</u>	<u>127.750</u>	<u>142.268</u>
Totaal personeels- en organisatiekosten			
Doorbelasting aan projecten			
	-120.158	-124.109	-148.193
	0	0	-3.333
	<u>-120.158</u>	<u>-124.109</u>	<u>-151.526</u>
Totaal doorbelasting aan projecten			
9.	<u>210.339</u>	<u>250.768</u>	<u>240.248</u>
	<u>246.509</u>	<u>254.409</u>	<u>230.990</u>
Totaal lasten			
	<u>-28.410</u>	<u>7.460</u>	<u>36.098</u>
Saldo van baten en lasten			
Het saldo is toegevoegd aan:			
	<u>-28.410</u>	<u>7.460</u>	<u>36.098</u>
	<u>-28.410</u>	<u>7.460</u>	<u>36.098</u>

C. Waarderingsgrondslagen

1. Grondslagen voor de waardering van de activa en passiva

1.1 Algemeen

De jaarrekening 2017 is opgesteld conform de 'Richtlijn verslaggeving voor Organisaties Zonder Winststreven' (Richtlijn 640). De jaarrekening is opgesteld op basis van geformuleerde waarderingsgrondslagen die betrekking hebben op de jaarrekening als geheel. De jaarrekening is opgesteld in euro's. De in de balans opgenomen activa en passiva zijn tegen nominale waarde opgenomen. Onder nominale waarde wordt verstaan het bedrag dat te zijner tijd bij de afwikkeling van de desbetreffende post zal worden ontvangen of betaald. In de balans en de staat van baten en lasten zijn referenties opgenomen. Deze referenties verwijzen naar de toelichting.

1.2 Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van vorig jaar.

1.3 Vorderingen

Vorderingen worden gewaardeerd op nominale waarde. Indien een voorziening voor oninbaarheid gevormd dient te worden, dan wordt dit in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

1.4 Liquide middelen

De liquide middelen bestaan uit banktegoeden met een looptijd korter dan twaalf maanden. De liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

1.5 Algemene reserve

Alle vermogensmutaties worden via de staat van baten en lasten verantwoord.

1.6 Schulden op korte termijn

De schulden worden gewaardeerd tegen nominale waarde en hebben een looptijd korter dan een jaar.

1.7 Pensioenregeling medewerkers

De pensioentoezeggingen zijn ondergebracht bij Pensioenfonds Zorg en Welzijn (PFZW). NOOM heeft in het geval van een tekort bij het pensioenfonds geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen anders dan hogere toekomstige premies. Indien sprake is van een overschot of een tekort in het fonds, zal PFZW beslissen tot het verlagen dan wel verhogen van de premies. Het fonds heeft per balansdatum een dekkingsgraad van 98,6% (2016: 90,1%).

2. Grondslagen voor de resultaatbepaling

2.1 Algemeen

Bij de bepaling van het resultaat zijn, voor zover niet anders vermeld, de aan het boekjaar toe te rekenen baten en lasten opgenomen. Ontvangsten en uitgaven worden in de staat van baten en lasten toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben. Bij de toerekening wordt een bestendige gedragslijn gevoegd. Dit houdt in dat rekening wordt gehouden met de aan een periode toe te rekenen bedragen die in een andere periode zijn of worden ontvangen, dan wel betaald.

2.2 Projectsubsidies

Projectsubsidies worden gematched met de projectkosten. De projectkosten worden toegekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben. De matching geschiedt op basis van het saldo van de aan de desbetreffende activiteit toe te rekenen lasten en baten. Voor zover ontvangen projectsubsidies niet nodig zijn voor de financiering van de desbetreffende activiteiten in het lopende jaar, worden zij onder de kortlopende schulden gepresenteerd als vooruit ontvangen bedragen.

2.3 Financiële baten

Rentebaten worden tijdsevenredig verwerkt.

2.4 Lonen en salarissen

Salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de staat van baten en lasten voor zover zij verschuldigd zijn aan de werknemer.